

بررسی تولید و مراحل فنولوژی گیاه دارویی سرخارگل به عنوان ماده اولیه تولید داروهای تقویت کننده سیستم دفاعی

دادمان، ب: کبودانی، م و امید بیگی، ر.
دانشگاه تربیت مدرس، دانشکده کشاورزی، گروه باغبانی

چ کبده: سرخارگل (*Echinacea purpurea*) گیاهی است علفی، چندساله متعلق به تیره گل ستاره ای (*Asteraceae*). سرخارگل یکی از مهمترین گیاهان دارویی در صنایع داروسازی بیشتر کشورهای توسعه یافته است. مواد مؤثره این گیاه خاصیت ضد ویروسی داشته و تقویت کننده سیستم دفاعی بدن (*Immunostimulant*) می باشد. منشأ این گیاه شمال آمریکا گزارش شده است و در شمال رودخانه میسوری به صورت انبوه می روید. این گیاه در فلور ایران وجود ندارد و بذر آن برای اولین بار در سال ۱۳۷۲ وارد کشور شده است. هدف از انجام این تحقیق چگونگی کشت و تولید سرخارگل بود که با استفاده از نتایج آن بتوان آنرا در مقیاس مناسب کشت و ماده اولیه تولید داروهای حاصل از این گیاه را تأمین کرد. طبق نتایج این تحقیق بذور را باید نیمه اول اسفند ماه در خزانه هوای آزاد و به عمق ۲ تا ۴ سانتی متر کشت کرد. بذور پس از طی دوره سرما نیمه اول فروردین ماه سبز می شوند. اواخر خرداد زمان مناسبی برای انتقال نشاءها به زمین دائمی است. گیاهان اواسط تابستان به گل می روند. ارتفاع گیاهان از سال دوم رویش به تدریج افزایش می یابد و در سال چهارم رویش به حداکثر (۹۹ سانتیمتر) می رسد. در سال چهارم حداکثر عملکرد پیکر رویشی (۴ تن در هکتار) بدست آمد. حداکثر مقدار عصاره خشک (۳۵ درصد) از پیکر رویشی گیاهان دو ساله بدست آمد، زیرا با افزایش سن گیاه مقدار بافتهای چوبی گیاه افزایش می یابد. با توجه به اینکه کشور ما از نظر اقلیمی از تنوع خاصی برخوردار است انجام این نوع تحقیقات در مناطق مختلف کشور در مورد گیاهانی که بومی کشور نیستند از نظر اقتصادی بسیار ارزشمند و ضروری است.

واژه های کلیدی: سرخارگل، گل ستاره ای، عملکرد پیکر رویشی، عصاره خشک.